

Література.

1. Стадник В.В. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: Підручник / В.В.Стадник, Й.А. Йохна. – К.: Хмельницький: ХНУ, 2011 - 332с.

2. Альтшулер І., Фіяксель Є. Куб інновацій/ І. Альтшулер, Є.Фіяксель [Електронний ресурс] // Інновації і інноватори. - 2014. - Випуск №25- Режим доступу: <http://www.umpro.ru>

3. Костюк Р.В. Актуальні проблеми економіки / Р.В. Костюк – Випуск №8, 2009. – С.79.

4. Бутнік-Сіверський О.Б., Жарінова А.Г. Теоретичні аспекти трансформації виробничої системи в умовах інноваційної діяльності / О.Б. Бутнік-Сіверський, А.Г. Жарінова // Збірник наукових праць №6. – К.: НДІ інтелектуальної власності, 2008- С.188-216.

5. Малахова М.М., Ушаков Д.С. Інновації. - М.: Изд. Центр «Март», 2009. - 224с.

КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

***БОРИМСЬКА Д.Д., СТУДЕНТКА*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Проблемою для підприємств малого бізнесу є брак початкового капіталу для відкриття підприємства або відсутність надійної застави, яку вимагає банк для надання кредиту. Крім цього дуже великі процентні ставки, які встановлюються відповідно до норм Національного банку України роблять шанси на отримання підприємством кредитів в Україні практично не можливими. Саме через це існують проблеми по створенню бізнесу. Проблеми кредитування фізичних та юридичних осіб виникають через ризики як для позичальників, так і для банків. Ці ризики пов'язані з інфляцією та неповерненням кредитів громадянами. Основною проблемою для банків та інших фінансових організацій є відсутність пасивів відповідної строковості.

Становлення та розвиток підприємств малого бізнесу є одною з головних проблем економічної політики держави в умовах переходу

---

* Науковий керівник – Малій О.Г., к.е.н., доцент

від адміністративно-командної економіки до нормально функціонуючої ринкової.

Саме малий бізнес в розвинених країнах створює 65-80 % валового національного продукту (ВНП), забезпечує ринкову конкуренцію, наслідком якої є висока якість товарів і найповніше задоволення потреб споживачів. В малому бізнесі зайнято близько 70% робочих місць. Проте порівняно з іншими країнами Україна має набагато гірші не тільки якісні, а й кількісні показники розвитку малого бізнесу. Отже сфера малого та середнього бізнесу в ринковій економіці є ведучим сектором, який визначає темпи економічного росту, структуру та якість ВНП.

Кредитори належать до професійних учасників фінансового ринку. До них відносять приватні особи або організації, які інвестують свої вільні залишки коштів на рахунку у ті чи інші фінансові інструменти. В умовах ринкової економіки інвестором також може виступати держава та її структурні підрозділи, муніципалітети

Під кредитуванням бізнесу, зокрема й малого, мається на увазі видача позички суб'єкту, який збирається відкривати бізнес. Найчастіше такі суми видаються під відсотки. Але найбільша проблема полягає в тому, що більшість банків не мають можливості надавати довгострокові кредити і з прийнятними для підприємців відсотковими ставками.

Рішенням проблеми може стати залучення коштів на депозит, але це може бути дуже ризикований крок через нестабільність і постійні коливання ринку. Виникає ризик втрати всіх вкладених грошей і, як наслідок, – банкрутство. Після цього починати бізнес спочатку буде взагалі неможливо завдяки значним втратам часу та капіталу.

Нині в Україні стандартними строками для депозитів є 1, 3, 6, 9 і 12 місяців. Стає очевидним, що за можливості залучення пасивів на 1 рік і менше, видача кредитів у значних обсягах, на 10 років і більше, має підвищені ризики, оскільки не гарантує повернення залучених депозитів у зазначені терміни, отже, виникає ризик ліквідності

Підприємства малого бізнесу України потребують придбання основних засобів, таких як виробничі, складські, офісні приміщення, високотехнологічне устаткування та інші. Важко сподіватись на гармонійний економічний розвиток країни за відсутності заходів стимулювання підприємств до збільшення основних засобів у вигляді нерухомого майна, технологічного устаткування, транспортної та спеціальної техніки, що вимагає довгострокових недорогих кредитів. Без капітальних вкладень, які вимагають кредитного важеля

фінансових організацій з тривалими термінами запозичень і мінімальними процентними ставками, неможливе довгострокове фінансове планування діяльності підприємств.

Дуже мало шансів отримати кредит у підприємств, що працюють на ринку менше року, не є резидентами, ведучими спрощену бухгалтерію, а також не мають застави або поручителя.

В останні кілька років серед головних учасників ринку фінансування підприємств малого бізнесу виділяються дві групи банків. Це регіональні банки, часто невеликі, зміцнилися в цьому сегменті діяльності, які добре знають специфіку та структуру економіки свого регіону, і великі банківські філії цілеспрямовано працюють з суб'єктами малого бізнесу. Ангажованість і бюрократія в обох варіантах має місце, але є і позитивні моменти. Місцеві банки часто йдуть назустріч своїм постійним клієнтам, а банківські філії великих структур мають можливість надання пільг та офіційних пролонгацій терміну дії запозичень.

Висока ціна на позичковий капітал також є проблемним питанням на сьогоднішній день. Практика показує, що проценти на позичковий капітал в декілька разів перевищують рівень рентабельності виробництва позичальників. Звичайно, в умовах ринкових відносин ціна на запозичений капітал формується під впливом попиту та пропозиції на кредитні ресурси. Нажаль, попит на кредитні ресурси перевищує пропозицію. Це обумовлено тим, що крім підприємств різних галузей народного господарства до запозичень вдалася держава.

Аналіз світового досвіду доводить, що практично в усіх країнах світу держава на макроекономічному рівні бере активну участь у формуванні і розвитку середнього і малого бізнесу. Однією з найпопулярніших форм підтримки цього бізнесу за кордоном є гарантія. Застосувати цю форму в Україні поки що не вдалося через відсутність інституту гарантій і достатніх коштів у державному бюджеті. На мікроекономічному рівні розвитку таких підприємств спостерігається низка проблем – нестача капіталу, власних фінансових ресурсів. Саме ці проблеми повинні вирішити комерційні банки, на жаль, на сьогодні така співпраця майже не практикується. Банки неохоче працюють із представниками малого та середнього бізнесу і віддають перевагу кредитуванню тих підприємств, які мають сталі прибутки.

Щоб стати провідним сектором в економіці бізнес потребує підтримки та допомоги. Тому однією з найбільш провідних напрямків розвитку в Україні повинна бути підтримка бізнесу державою та

великими компаніями, а також створення абсолютно нової інфраструктури, яка спеціально буде створена для підтримки бізнесу.

Література.

1. Малій О. Г. Кредитоспроможність позичальника: особливості аграрної сфери / О.Г.Малій // Економіка АПК. – 2004. – №5. – С. 89-98.

2. Малій О.Г. Методичний підхід щодо визначення ефективності банківського кредитування/ О.Г. Малій // Економіка і управління. Науково – практичний журнал. – 2006. – № 5. – С. 102-106.

3. Малій О.Г. Оцінка фінансового забезпечення агроформувань/ О.Г.Малій // Вісник харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2015. – Вип. 161. – С. 227-232.

4. Малій О.Г. Фінансово-кредитні відносини в АПК: [монографія] / О.Г. Малій. – Харків: ХНТУСГ, 2008. – 210 с.

5. Микитюк О.І. "Фінансове забезпечення розвитку малих підприємств" // Фінанси України. – 1999р. – №6. – С. 55-61.

6. Поддєрьогін М.Д. Фінанси підприємств. Підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін. К.: КНЕУ, 2008. – С. 224-293.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ РІВНЯ СТАЛОСТІ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ВАРЧЕНКО О.О., СТУДЕНТКА*,

БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Сталий економічний розвиток аграрної галузі визначається як її здатність забезпечувати власне зростання в умовах дотримання оптимальних пропорцій свого внутрішнього розвитку і збалансованості з розвитком перелічених вище систем, які взаємодіють з нею [1].

Рівень та ступінь сталості економічного розвитку прийнято оцінювати за допомогою системи показників (індикаторів). Складність вибору індикаторів пояснюється фахівцями різноманіттям первинної

---

* Науковий керівник – Ш.В. Шубравська, д.е.н., професор